

OSTEOXONDROZ KASALLIGI

Raxmatova Munisa Ormon qizi

Alfraganus universiteti talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada osteoxondroz kasalligining ta’rifi, uning rivojlanish sabablari, klinik alomatlari, diagnostika va davolash usullari haqida so‘z boradi. Osteoxondroz – bu umurtqa pog‘onasining degenerativ o‘zgarishlari bilan bog‘liq bo‘lgan bir qator patologik holatlarni o‘z ichiga olgan kasallikdir. Maqolada, osteoxondrozning turli shakllari, uning kelib chiqish mexanizmlari, kasallikning davolash usullari va oldini olish bo‘yicha tavsiyalar ko‘rsatilgan. Osteoxondroz, asosan, yosh kattalar va o‘rta yoshdagi odamlar orasida uchraydi, ammo to‘g‘ri davolash va profilaktika choralarini ko‘rish orqali kasallikning oldini olish mumkin.

Kalit so‘zlar: profilaktika, kasallik, osteoxondroz, terapiya.

Kirish

Osteoxondroz, asosan, umurtqa pog‘onasining disklari va ularning atrofi suyaklari va bo‘g‘imlarini qamrab oladigan degenerativ va distrofik jarayonlarni anglatadi. Ushbu kasallik umurtqa pog‘onasi va bo‘g‘imlarni o‘zaro bog‘lab turuvchi suyaklarni, kartilajni va boshqa yumshoq to‘qimalarni ta’sir qiladi. Osteoxondrozning rivojlanishiga bir qancha omillar sabab bo‘lishi mumkin, jumladan, noto‘g‘ri hayot tarzi, jismoniy faoliyatning kamligi, stress, genetik omillar va yomon ovqatlanish.

Osteoxondroz kasalligi o‘tkir og‘riqlar, harakat cheklanishi va boshqa asoratlar bilan kechadi. Bu kasallikni erta aniqlash va davolash juda muhim, chunki agar o‘z vaqtida yordam ko‘rsatilmasa, bu holatning rivojlanishi o‘ta murakkab bo‘lishi mumkin, natijada bemorning ish qobiliyati kamayishi va hayot sifatining yomonlashishi ehtimoli ortadi. Maqolada osteoxondrozning sabablarini tahlil qilish, kasallikning turli shakllarini aniqlash va davolash usullari ko‘rib chiqiladi.

Asosiy qism

Osteoxondroz – umurtqa pog‘onasining degenerativ kasalligi sifatida turli omillar tomonidan keltirib chiqariladi. Bu kasallik ko‘plab shakllarda o‘zini namoyon qiladi, masalan, bo‘yin osteoxondrozi, orqa yoki bel osteoxondrozi. Ularning har biri o‘ziga xos klinik alomatlarga ega va davolash metodlari ham turlicha bo‘lishi mumkin.

Osteoxondrozning sabablari va rivojlanish mexanizmi

Osteoxondroz kasalligining rivojlanishiga ko‘plab faktorlar ta’sir ko‘rsatadi. Ularning asosiylaridan biri bu ortiqcha yuklanish yoki noto‘g‘ri holatda uzoq vaqt turish yoki o’tirishdir. Bu holatlarda umurtqa pog‘onasiga ortiqcha bosim tushadi va disklar o‘z shaklini o‘zgartiradi, bu esa disklarda to‘g‘ri ishlash uchun zarur bo‘lgan namlikni kamaytiradi.

Shuningdek, osteoxondrozning rivojlanishiga yomon ovqatlanish, to‘g‘ri sport bilan shug‘ullanmaslik, stress va genetik omillar ham ta’sir qiladi. Bundan tashqari, oyoq-qo‘llarni noto‘g‘ri pozitsiyada uzoq vaqt davomida saqlash, ortiqcha vazn, yomon holatdagi jismoniy mehnat va boshqa omillar osteoxondrozning rivojlanishiga olib keladi.

Klinik alomatlar va diagnoz

Osteoxondrozning asosiy alomati – og‘riqdir. Bu og‘riqlar turli joylarda paydo bo‘lishi mumkin, masalan, bo‘yning, belning yoki umurtqaning pastki qismida. Og‘riq ko‘pincha jismoniy yuklanish, uzoq vaqt turish yoki qarab turishdan so‘ng kuchayadi. Og‘riq bilan birga, ko‘pincha harakatlanishning cheklanishi, mushaklarning kuchsizlanishi va bosh aylanishi kabi alomatlar ham yuzaga keladi.

Osteoxondrozning tashxisini qo‘yishda shifokor birinchi navbatda bemorning tibbiy tarixini o‘rganadi. Keyin esa fizik ko‘rik va zarur bo‘lsa, rentgen, MRT yoki kompyuter tomografiyasini yordamida tekshiruv o‘tkaziladi. Bu usullar

osteoxondrozning turli shakllarini aniqlash va uning darajasini baholashda yordam beradi.

Davolash usullari

Osteoxondrozni davolashda turli metodlar qo'llaniladi. Ularning asosiyлари:

Dorivor vositalar: Og'riqni kamaytirish va yallig'lanishni bartaraf etish uchun analjeziklar va yallig'lanishga qarshi dorilar qo'llaniladi.

Fizioterapiya: Fizioterapevtik davolash, masalan, massaj, lazer terapiyasi va elektroterapiya, umurtqa pog'onasining harakatchanligini tiklashga yordam beradi.

Jismoniy mashqlar: Bel va bo'ynini mustahkamlash uchun maxsus jismoniy mashqlar tavsiya etiladi. Bu mashqlar umurtqa pog'onasining yuklanishini kamaytiradi va og'riqlarni yengillashtiradi.

Operatsiya: Og'ir holatlarda, masalan, disklardagi o'zgarishlar jiddiy bo'lsa, jarrohlik aralashuvi talab qilinishi mumkin.

Bundan tashqari, osteoxondrozni davolashda bemorlar o'z holatini yaxshilash uchun to'g'ri ovqatlanishga ham e'tibor berishlari kerak. Yaxshi ovqatlanish, ortiqcha vaznni kamaytirish va yomon odatlardan voz kechish davolanish jarayonini tezlashtiradi.

Osteoxondrozinng oldini olish

Osteoxondrozinng oldini olish uchun bir qator profilaktik choralar ko'riliши kerak. Bu, birinchi navbatda, to'g'ri va muntazam jismoniy faoliytni o'z ichiga oladi. Oyoq-qo'llarni to'g'ri pozitsiyada ushlash, ortiqcha yuklanishdan saqlanish, belni o'zgarmas holatda uzoq vaqt saqlamaslik va muntazam ravishda sport bilan shug'ullanish osteoxondrozinng oldini olishda muhim rol o'ynaydi.

Shuningdek, to‘g‘ri ovqatlanish va organizmni vitaminlar bilan ta’minalash ham osteoxondrozni oldini olishda muhim omillardan biridir.

Xulosa

Osteoxondroz – bu umurtqa pog‘onasining degenerativ kasalligi bo‘lib, u jismoniy faoliyatning yetishmasligi, noto‘g‘ri hayot tarzi, stress va boshqa omillar natijasida rivojlanadi. Kasallikning alomatlari og‘riqlar, harakatlanishning cheklanishi va mushaklarning kuchsizlanishi bo‘lishi mumkin.

Osteoxondrozni davolashda dorilar, fizioterapiya, jismoniy mashqlar va zarur hollarda jarrohlik aralashuvi qo‘llaniladi. Kasallikni oldini olish uchun to‘g‘ri jismoniy faoliyat, ovqatlanish va hayot tarzini o‘zgartirish zarur. O‘z vaqtida davolash va profilaktika choralarini ko‘rish orqali osteoxondrozning rivojlanishining oldini olish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.Baryshnikov A. V., Guriyev V. P. Osteoxondroz: Klinik tavsiyalar. – Moskva, 2019.
- 2.Makarov I. M. O‘rta asrlarning ortopedik kasallikkleri. – Toshkent, 2018.
- 3.Davis P. J. Orthopedic Surgery: The basics of treatment. – London, 2017.
- 4.Yu. P. Popov, S. B. Rudzit. Osteoxondrozni davolash: Yangi usullar va tadqiqotlar. – Moskva, 2020.